T.C.

SAKARYA ÜNİVERSİTESİ

Bilgisayar ve Bilişim Bilimleri Fakültesi

Bilgisayar Mühendisliği Bölümü

AĞ GÜVENLİĞİ

Network Security ile İlgili Bilinen Veri Setleri Üzerinde Araştırma ve Makine Öğrenme Algoritmalarının Performans Analizi

Hazırlayan
İkranur Ayça Gecü
B201210094
Rabia Nur Çağlı
B201210350
1A

GİRİŞ

Ağ güvenliği, günümüzde internetin yaygın kullanımıyla birlikte giderek artan bir öneme sahip olmuştur. İnternet üzerindeki veri trafiğinin hızla artması ve çeşitlenmesi, aynı zamanda çeşitli siber tehditlerin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bu tehditler arasında veri sızıntıları, bilgi hırsızlıkları ve bilgisayar ağlarına yönelik saldırılar gibi unsurlar, ağ güvenliği uzmanlarını daha sofistike ve etkili güvenlik önlemleri geliştirmeye yönlendirmiştir.

Bu bağlamda, network security (ağ güvenliği) alanındaki çalışmalar, bu alanla ilgili veri setleri ile oluşturulan modeller ile saldırı tespit sistemi geliştirilmesi üzerine odaklanmaktadır. Veri setleri, çeşitli ağ trafiği senaryolarını simüle ederek, gerçek dünya koşullarında ağ güvenliği önlemlerinin etkinliğini değerlendirmek adına değerli bir kaynak teşkil etmektedir.

Bu çalışmanın temel amacı, ağ güvenliği ile ilgili veri setleri üzerinde farklı modellerin oluşturulması ve bu modellerin performans analizini gerçekleştirmektir. Bu analiz, farklı makine öğrenmesi tekniklerinin kullanıldığı durumları içermektedir. Elde edilen sonuçlar, ağ güvenliği uzmanlarının, mevcut tehditlere karşı daha etkili koruma stratejileri geliştirmelerine katkı sağlamayı amaçlamaktadır.

NETWORK SECURITY İLE İLGİLİ VERİ SETLERİ

1) KDD Cup 1999 Veri Seti

KDD Cup'99 veri seti Saldırı tespit sistemlerinin testi için geliştirilmiş ve 5. Uluslararası Knowledge Discovery and Data Mining konferansı çerçevesinde düzenlenen bir yarışmada kullanıma sunulan veri setidir. Bu veri setindeki saldırılar 4 ana kategoride sınıflandırılabilir.

- Denial of Service (Hizmet Engelleme): Bu saldırılar genel olarak TCP/IP protokol yapısındaki açıklardan faydalanılarak bir sunucuya birden çok bağlantı isteği göndererek yasal kullanıcıların hizmet almasını engellemeye yöneliktir.
- Bilgi Tarama (Probing): Bu tür saldırılar bir sunucunun yada herhangi bir makinanın geçerli IP adreslerini, aktif portlarını veya işletim sistemini öğrenmek için geliştirilmiştir.
- Yönetici Hesabı ile Yerel Oturum Açma (Remote to LocalR2L): Kullanıcı haklarına sahip olunmadığı durumda misafir yada başka bir kullanıcı olarak izinsiz erişim yapılmasıdır.
- Kullanıcı Hesabının Yönetici Hesabına Yükseltilmesi (User to RootU2R): Bu tip saldırılarda sisteme girme izni olan fakat yönetici olmayan bir kullanıcının yönetici izni gerektirecek işler yapmaya kalkımasıdır. KDD Cup'99 veri seti hem eğitim hem de test verisini içermektedir. Eğitim verisinde toplam 494020 örnek mevcuttur. Eğitim ve Test setindeki her bir örnek toplam 41 özellikten oluşmaktadır. Bu özellikler ise Basit, İçerik, Zaman Tabanlı Trafik ve Host Tabanlı Trafik adı altında 4 farklı grupta toplanmıştır.

2) UNSW-NB15 Veri Seti

UNSW-NB15 veri seti IXIA PerfectStorm aracı kullanılarak Avustralya siber güvenlik merkezi laboratuvarlarında hem gerçek modern normal aktivite hem de yapay ,günümüz şartlarına uygun ağ trafiği saldırı hareketlerini içeren hibrit bir model oluşturulmuştur. Tcpdump aracı ile 100 GB işlenmemiş ağ trafiğini yakalanmış ve ARgus ve Bro-IDS vb. araçlar 12 model veri setindeki özellikleri çıkarmak için geliştirilmiştir (Moustafa and Slay 2016). Veri setinin geliştiricileri ayrıca veri setini eğitim veri seti ve test veri seti olarak iki farklı gruba da ayırmıştır. Bu veri seti Avrupa Bilim ve Teknoloji Dergisi e ISSN: 2148-2683 110 daha sonra birçok araştırmacı tarafından da kullanılmıştır (Moustafa and Slay 2016). Eğitim veri seti 175,341 kayıttan, test veri seti 82,332 kayıttan oluşmaktadır. Orijinal veri seti ise 2,540,044 kayıttan oluşmaktadır. (Sonule et al. 2020). Eğitim ve test veri setinin saldırı sınıflarına göre dağılımları:

Sınıf	Eğitim Seti Seti	Test
Normal	56,000	37,000
Analysis	2,000	677
Backdoor	1,746	583
DoS	12,264	4,089
Exploits	33,393	11,132
Fuzzers	18,184	6,062
Generic	40,000	18,871
Reconnaissance	10,491	3,496
Shellcode	1,133	378
Worms	130	44
Toplam Kayıt Sayısı	175,341	82,332

UNSW-NB15 veri seti toplam 49 özellik ve 1 hedef değere sahiptir.

3) CICIDS 2017 Dataset

CICIDS 2017 (Canadian Institute for Cybersecurity Intrusion Detection Systems 2017), siber güvenlik alanında kullanılmak üzere özel olarak tasarlanmış bir veri setidir. Bu veri seti, ağ güvenliği ve saldırı tespiti sistemlerinin geliştirilmesi amacıyla çeşitli ağ tabanlı saldırı senaryolarını simüle etmek üzere oluşturulmuştur.

Geniş bir özellik yelpazesi sunan kapsamlı bir veri setidir. Bu özellikler arasında ağ trafiği, paket başlıkları, protokol istatistikleri, kullanıcı davranışları ve benzeri ağ aktivitelerine dair detaylı bilgiler bulunmaktadır. Veri seti, normal ağ trafiği yanında çeşitli siber saldırıları da içermektedir, bunlar arasında DDoS saldırıları, kötü amaçlı yazılımlar, botnet aktiviteleri gibi farklı senaryolar yer almaktadır.

CICIDS 2017, ağ güvenliği uzmanlarına, araştırmacılara ve öğrencilere gerçekçi bir ortamda çalışma imkanı sunmayı hedeflemektedir. Bu veri seti üzerinde yapılan çalışmalar, siber tehditlere karşı daha etkili ve güvenilir saldırı tespiti sistemlerinin geliştirilmesine katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.

Bu veri setinin sütun bilgisi aşağıda verilmiştir.

No.	Feature Name	No.	Feature Name	No.	Feature Name
1	Flow ID	29	Fwd IAT Std	57	ECE Flag Count
2	Source IP	30	Fwd IAT Max	58	Down/Up Ratio
3	Source Port	31	Fwd IAT Min	59	Average Packet Size
4	Destination IP	32	Bwd IAT Total	60	AvgFwd Segment Size
5	Destination Port	33	Bwd IAT Mean	61	AvgBwd Segment Size
6	Protocol	34	Bwd IAT Std	62	FwdAvg Bytes/Bulk
7	Time stamp	35	Bwd IAT Max	63	FwdAvg Packets/Bulk
8	Flow Duration	36	Bwd IAT Min	64	FwdAvg Bulk Rate
9	Total Fwd Packets	37	Fwd PSH Flags	65	BwdAvg Bytes/Bulk
10	Total Backward Packets	38	Bwd PSH Flags	66	BwdAvg Packets/Bulk
11	Total Length of FwdPck	39	Fwd URG Flags	67	BwdAvg Bulk Rate

MAKİNE ÖĞRENMESİ ALGORİTMALARI

Ağ güvenliği alanında kullanılan temel makine öğrenimi algoritmaları şunlardır:

1) Karar Ağaçları (Decision Trees)
    - Ağaç yapısında karar verme kurallarını temsil eden bir modeldir.
    - Ağ güvenliği için sızma tespiti, zararlı yazılım algılama ve trafiği sınıflandırma gibi alanlarda kullanılabilir.
    - Basit ve açıklayıcıdır, ancak tek bir ağaç genellikle aşırı uyuma eğilimlidir.

2) Destek Vektör Makineleri (Support Vector Machines - SVM)
    - İki sınıf arasında karar sınırlarını belirleyen ve maksimum marjini (mesafeyi) en üst düzeye çıkarmaya çalışan bir algoritmadır.
    - Ağ güvenliğinde sınıflandırma, sızma tespiti ve saldırı algılama için kullanılabilir.
    - Karmaşık ilişkileri yakalayabilir ve aşırı uyuma karşı dirençlidir.

3) Rastgele Ormanlar (Random Forests)
    - Birden fazla karar ağacını birleştirerek daha güçlü ve genelleştirilebilir bir model oluşturan bir ensemble (topluluk) algoritmasıdır.
    - Sızma tespiti, saldırı sınıflandırması ve trafiği analizi gibi alanlarda etkili olabilir.

4) Doğrusal ve Lojistik Regresyon:
    - Doğrusal regresyon, bir bağımlı değişkenin bir veya daha fazla bağımsız değişkenle ilişkisini modellemek için kullanılır.
    - Lojistik regresyon, sınıflandırma problemleri için kullanılır. Özellikle binary (iki sınıflı) sınıflandırmalarda etkilidir.

5) K-En Yakın Komşu (KNN)
    - Bir veri noktasını sınıflandırmak veya tahmin yapmak için komşularını kullanır.
    - Ağ trafiği sınıflandırma, saldırı tespiti ve normal trafiği ayırt etme gibi alanlarda kullanılabilir.

6) Naive Bayes
    - Bayes teoremine dayanan olasılık temelli bir sınıflandırma algoritmasıdır.
    - E-posta spam tespiti, zararlı yazılım algılama ve sızma tespiti gibi alanlarda kullanılabilir.

7) Yapay Sinir Ağları (Artificial Neural Networks - ANN)
    - Biyolojik sinir sistemlerinden ilham alarak oluşturulan ve çok katmanlı yapıları olan karmaşık modellerdir.
    - Ağ güvenliğinde genellikle derin öğrenme modelleri olarak kullanılır; sızma tespiti, zararlı yazılım algılama ve trafiği analizi gibi alanlarda etkilidir.

PERFORMANS ANALİZLERİ

CICIDS 2017 Dataseti kullanılarak makine öğrenme yöntemlerinin performans analizi

Bu çalışmada kullanılan sınıflandırma algoritmaları Random Forest , Decision Tree, Naive Bayes ve Lineer Regresyon 'dur. Bu modeller eğitildikten sonra alınan performans çıktıları şunlardır:

TRAINING ACCURACY

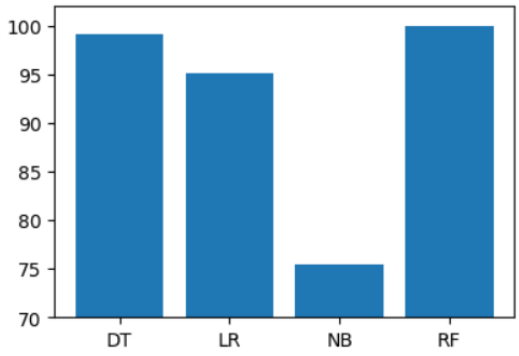

TEST ACCURACY

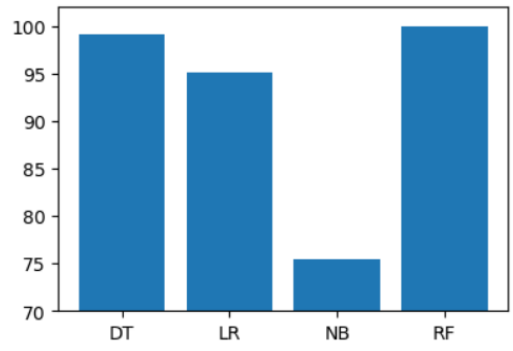

TRAINING TIME

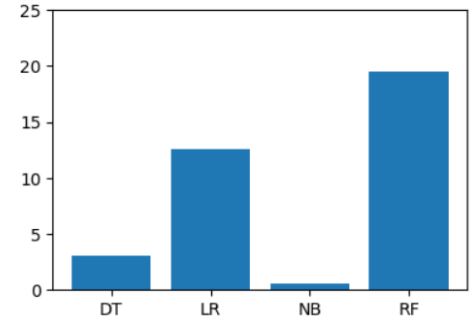

TESTING TIME

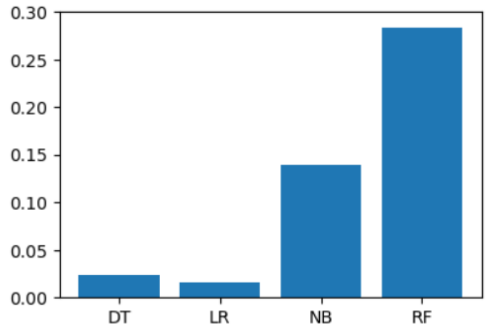

PRECISION ON TRAINING SET

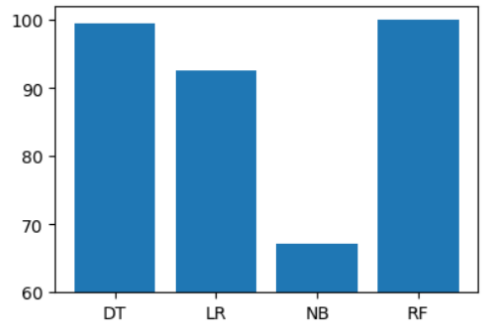

RECALL ON TRAINING SET

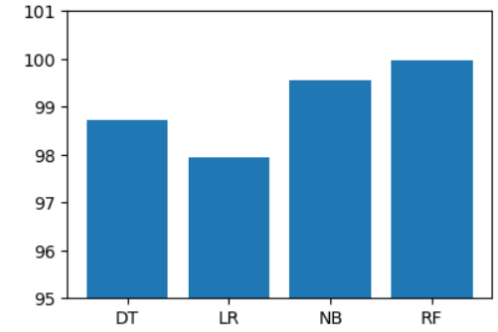

F1 SCORE ON TRAINING SET

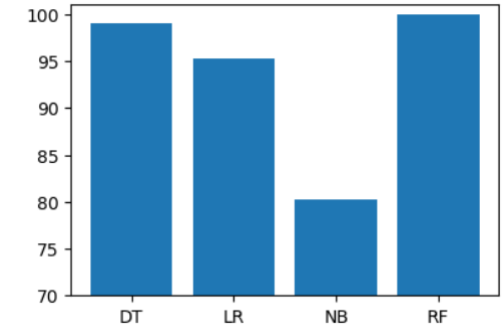

1. Model Performansı

1.1 Training ve Test Accuracy

Decision Tree (DT):

- Training Accuracy: 99.0838%
- Test Accuracy: 99.0689%

Linear Regression (LR):

- Training Accuracy: 95.0827%
- Test Accuracy: 95.1116%

Naive Bayes (NB):

- Training Accuracy: 75.4274%
- Test Accuracy: 75.4274%

Random Forest (RF):

- Training Accuracy: 99.9865%
- Test Accuracy: 99.9745%

1.2 Precision, Recall ve F1 Score

Decision Tree (DT):

- Training Precision: 99.4304%
- Training Recall: 98.7327%
- Training F1 Score: 99.0804%

Linear Regression (LR):

- Training Precision: 92.6498%
- Training Recall: 97.9322%
- Training F1 Score: 95.2178%

Naive Bayes (NB):

- Training Precision: 67.1471%
- Training Recall: 99.54903%
- Training F1 Score: 80.1989%

Random Forest (RF):

- Training Precision: 99.9980%
- Training Recall: 99.97502%
- Training F1 Score: 99.9865%

2. Eğitim ve Test Süreleri

Decision Tree (DT):

- Eğitim Süresi: 3.016832 saniye
- Test Süresi: 0.024205 saniye

Linear Regression (LR):

- Eğitim Süresi: 12.535989 saniye
- Test Süresi: 0.016349 saniye

Naive Bayes (NB):

- Eğitim Süresi: 0.599255 saniye
- Test Süresi: 0.139145 saniye

Random Forest (RF):

- Eğitim Süresi: 19.520218 saniye
- Test Süresi: 0.284000 saniye

3. Sonuçlar ve Değerlendirme

- Model Performansı: Random Forest (RF) hem eğitim hem de test setlerinde en yüksek doğruluk oranına sahip modeldir (%99.98).
- Eğitim Süreleri: Naive Bayes (NB) en hızlı eğitilen modeldir (0.5992 saniye) ancak test süresi açısından en hızlı model Linear Regression (LR) modelidir (0.016 saniye).
- Precision ve Recall: Naive Bayes (NB), diğer modellere kıyasla yüksek recall değerine sahiptir ancak düşük precision ile dengelenmemiş bir modeldir.
- F1 Score: Random Forest (RF) en yüksek F1 score değerine sahip olan modeldir, yani hem precision hem de recall açısından dengeli bir performans sergilemektedir.

NSL-KDD Dataseti kullanılarak makine öğrenme yöntemlerinin performans analizi

Bu çalışmada kullanılan sınıflandırma algoritmaları Random Forest , Decision Tree, Naive Bayes ve Lineer Regresyon ve Gradient Booting Classifier'dır. Bu modeller eğitildikten sonra alınan performans çıktıları şunlardır:

TRAINING ACCURACY

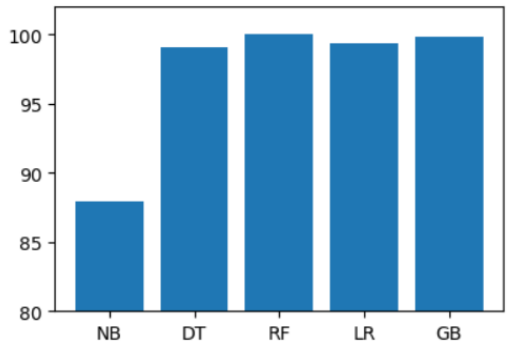

TEST ACCURACY

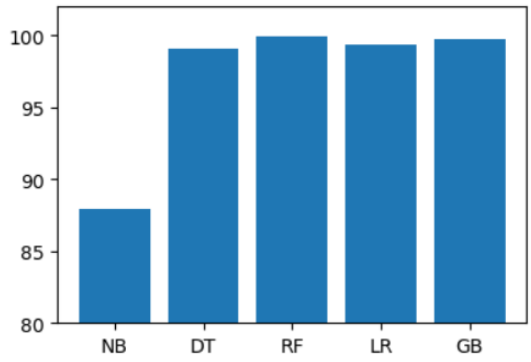

TRAINING TIME

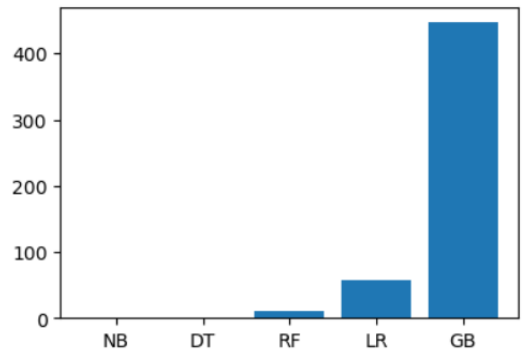

TESTING TIME

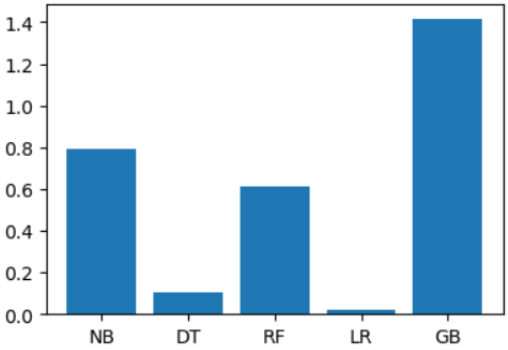

PRECISION ON TRAINING SET

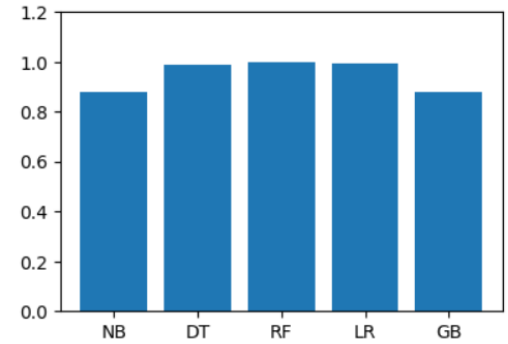

RECALL ON TRAINING SET

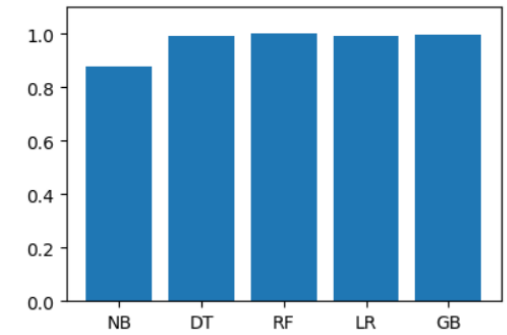

F1 SCORE ON TRAINING SET

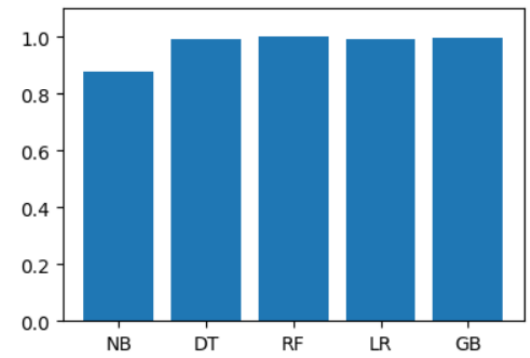

1. Model Performansı

1.1 Training ve Test Accuracy

Naive Bayes (NB):

- Training Accuracy: 87.951%
- Test Accuracy: 87.903%

Decision Tree (DT):

- Training Accuracy: 99.05%
- Test Accuracy: 99.052%

Random Forest (RF):

- Training Accuracy: 99.997%
- Test Accuracy: 99.969%

Linear Regression (LR):

- Training Accuracy: 99.352%
- Test Accuracy: 99.352%

Gradient Booting Classifier

- Training Accuracy: 99.793%
- Test Accuracy: 99.771%

1.2 Precision, Recall ve F1 Score

Naive Bayes (NB):

- Training Precision: 0.879038
- Training Recall: 0.879038441
- Training F1 Score: 0.879038441

Decision Tree (DT):

- Training Precision: 0.990523
- Training Recall: 0.99052304
- Training F1 Score: 0.990523042

Random Forest (RF):

- Training Precision: 0.99968103
- Training Recall: 0.9996810344
- Training F1 Score: 0.999681034

Linear Regression (LR):

- Training Precision: 0.99352867
- Training Recall: 0.9935286792
- Training F1 Score: 0.99352867929

Gradient Booting Classifier

- Training Precision: 0.87903844
- Training Recall: 0.99771816938
- Training F1 Score: 0.9977181693

2. Eğitim ve Test Süreleri

Naive Bayes (NB):

- Eğitim Süresi: 1.04721 saniye
- Test Süresi: 0.79089 saniye

Decision Tree (DT):

- Eğitim Süresi: 1.50483 saniye
- Test Süresi: 0.10471 saniye

Random Forest (RF):

- Eğitim Süresi: 11.45332 saniye
- Test Süresi 0.60961 saniye

Linear Regression (LR):

- Eğitim Süresi: 56.67286 saniye
- Test Süresi: 0.02198 saniye

Gradient Booting Classifier

- Eğitim Süresi: 446.69099 saniye
- Test Süresi: 1.41416 saniye

3. Sonuçlar ve Değerlendirme

- Model Performansı: Random Forest (RF) hem eğitim hem de test setlerinde en yüksek doğruluk oranına sahip modeldir (%99.9..).
- Eğitim Süreleri: Naive Bayes (NB) en hızlı eğitilen modeldir ancak test süresi açısından en hızlı model Linear Regression (LR) modelidir
- Precision ve Recall: Random Forest, diğer modellere kıyasla yüksek precision ve recall değerine sahiptir.
- F1 Score: Random Forest (RF) en yüksek F1 score değerine sahip olan modeldir, yani hem precision hem de recall açısından dengeli bir performans sergilemektedir.

UNSW_NB15 Dataseti kullanılarak makine öğrenme yöntemlerinin performans analizi

Bu çalışmada kullanılan sınıflandırma Decision Tree Classifier, Random Forest Classifier, Gaussian Naive Bayes ve K-Means Clusteringdir. Bu modeller eğitildikten sonra alınan performans çıktıları şunlardır:

TEST ACCURACY

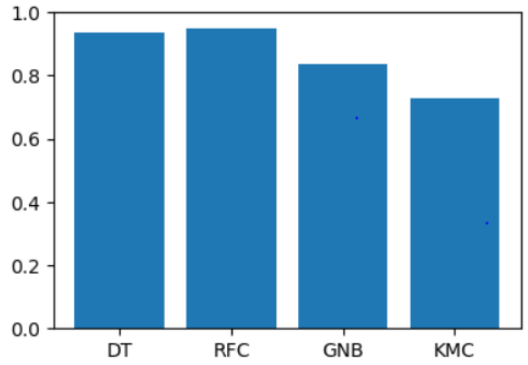

TRAINING TIME

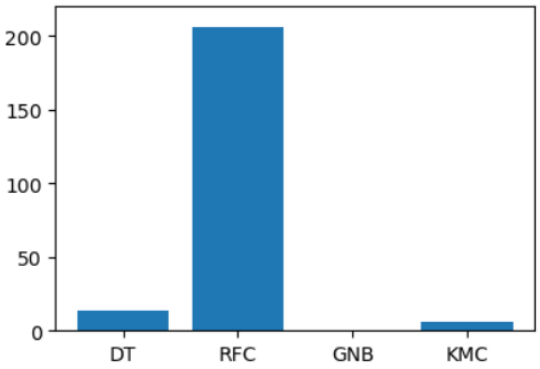

PRECISION ON TRAINING SET

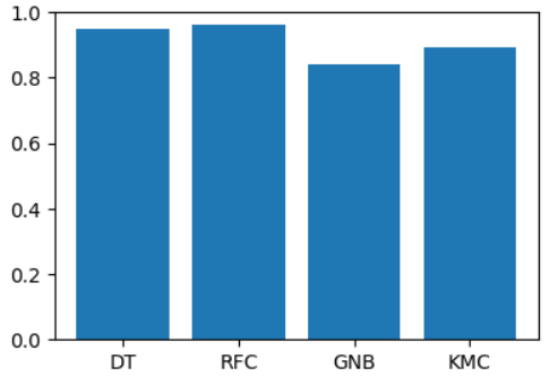

RECALL ON TRAINING SET

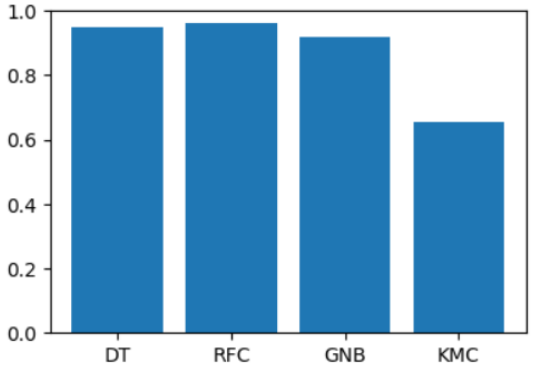

F1 SCORE ON TRAINING SET

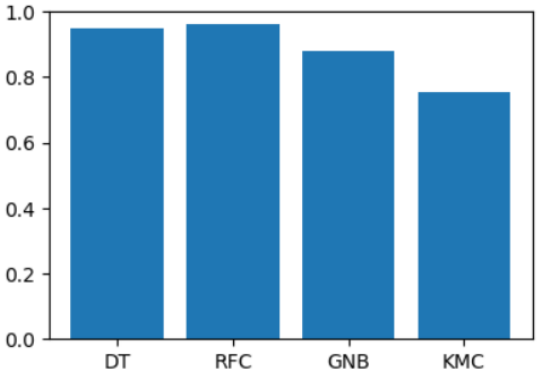

	Accuracy	Precision	Recall	Training time	f1 score
Decision Tree Classifier	0.936561	0.950842	0.949958	13.359766	0.950400
Random Forest Classifier	0.951295	0.963634	0.960108	206.077450	0.961868
Gaussian Naive Bayes	0.837404	0.841875	0.918355	0.379936	0.878454
K-Means Clustering	0.728429	0.894023	0.652938	5.679137	0.754694

1. Model Performansı

1.1 Test Accuracy

Decision Tree (DT):

- Test Accuracy: 0.936561

Random Forest Classifier (RFC):

- Test Accuracy: 0.951295

Gaussian Naive Bayes (GNB):

- Test Accuracy: 0.837404

K-Means Clustering (KMC):

- Test Accuracy: 0.728429

1.2 Precision, Recall ve F1 Score

Decision Tree (DT):

- Training Precision: 0.950842
- Training Recall: 0.949958
- Training F1 Score: 0.950400

Random Forest Classifier (RFC):

- Training Precision: 0.963634
- Training Recall: 0.960108
- Training F1 Score: 0.961868

Gaussian Naive Bayes (GNB):

- Training Precision: 0.841875
- Training Recall: 0.918355
- Training F1 Score: 0.878454

K-Means Clustering (KMC):

- Training Precision: 0.894023
- Training Recall: 0.652938
- Training F1 Score: 0.754694

2. Eğitim Süreleri

Decision Tree (DT):

- Eğitim Süresi: 13.359766

Random Forest Classifier (RFC):

- Eğitim Süresi: 206.077450

Gaussian Naive Bayes (GNB):

- Eğitim Süresi: 0.379936

K-Means Clustering (KMC):

- Eğitim Süresi: 5.679137

3. Sonuçlar ve Değerlendirme

- Model Performansı: Random Forest (RF) en yüksek doğruluk oranına sahip modeldir (0.951295).
- Eğitim Süreleri: Gaussian Naive Bayes (NB) en hızlı eğitilen modeldir (0.379936 saniye
- Precision ve Recall: Gaussian Naive Bayes (NB), diğer modellere kıyasla en yüksek precision değerine de recall değerine de sahip olan modeldir..
- F1 Score: Random Forest (RF) en yüksek F1 score değerine sahip olan modeldir..